

САДРЖАЈ

СПИСАК ВАЖНИЈИХ КОРИШЋЕНИХ СКРАЋЕНИЦА.....	14
Поглавље I. УВОДНА РАЗМАТРАЊА	17
1. Разликовање фактичке каузалне повезаности и нормативног урачунавања последице делу учиниоца.....	20
2. Делатносна и последична кривична дела	25
а) Последица повреде	29
б) Последица квалификоване повреде	30
в) Последица опасности	31
3. Уплив учења о радњи на проблематику узрочности	34
4. Грађанскоправни поглед на проблематику узрочности	36
Поглавље II. ТЕОРИЈА ЕКВИВАЛЕНЦИЈЕ (ТЕОРИЈА УСЛОВА) – ОСНОВНО УЧЕЊЕ О ФАКТИЧКОЈ КАУЗАЛНОСТИ	41
1. Хипотетичка каузалност (резервни узроци)	49
а) Последица у њеном „конкретном садржају“	52
б) Убрзавање наступања смрти у оквиру лечења	57
2. Претекнута каузалност	60
3. Кумулативна каузалност	65
4. Алтернативна каузалност	69
а) Наддетерминација (overdetermination) као проблем алтернативне каузалности	75
5. Заблуда о узрочној вези	77
а) Aberratio ictus (промашени ударац)	79
б) Одступање у каузалном ланцу након радње учиниоца	83
1) Негирање умишљаја.....	89
2) Англоамерички поглед на одступање од претпостављеног каузалног тока	91
в) Наступање последице каснијом радњом.....	92
1) Dolus generalis	93
2) Одступање претпостављеног од стварног каузалног тока	94

3) Критеријум „плана о делу“	95
4) Критеријум иницијалне представе о прикривању.	96
5) Претходна радња као покушај	96
6) Недељивост ранијег и каснијег акта – принцип трансакције.	97
7) Закључне напомене	98
г) Превремено наступање намераване последице	99
д) Критика заблуде о узрочној вези	101
6. Проузроковање чињењем и нечињењем	103
7. Прекидање спречавања последице као каузални чинилац.	105
8. Небагателност услова као граничник фактичке каузалности.	108
9. Стварање ризика као фактичко проузроковање повреде.	110
10. Закључна разматрања.	111

Поглавље III.

ДРУГА УЧЕЊА О КАУЗАЛНОЈ ВЕЗИ	115
1. Теорија адекватне узрочности	115
2. Учење о разликовању услова и узрока.	127
а) Теорија разликовања услова према врсти њихових последица и времену њиховог постанка (Живановић)	131
3. Учење о закономерном услову	133
4. Учење о забрани регреса	137
а) „Последња противправна људска радња“ као критеријум урачунавања	145
5. Учење о довољном минималном услову (NESS-формула)	147
6. Да ли је испитивање фактичке каузалне везе уопште неопходно?	153

Поглавље IV.

ДОКАЗ УЗРОЧНЕ ВЕЗЕ КАО КРИВИЧНОПРАВНИ ПРОБЛЕМ	155
1. Проблематика тзв. генералне каузалности.	164
2. Значај каузалних веза на психичком плану	174
а) Проузроковање враџбинама	177
3. Статистички и пробабилистички модели каузалности.	179
4. Заобилажење доказних потешкоћа формулисањем посебних инкриминација	188
5. Узрочна веза као правно или чињенично питање	189

Поглавље V.

НОРМАТИВНО УРАЧУНАВАЊЕ ПОСЛЕДИЦЕ ДЕЛУ

УЧИНИОЦА	193
1. Појам нормативног урачунавања (објективно урачунавање у ширем смислу)	196
2. Учење о тзв. објективном урачунавању (објективно урачунавање у ужем смислу)	198
а) Учење о објективном урачунавању у српској и југословенској доктрини	206
3. Субјект објективног урачунавања	207
4. Представа учиниоца о ризику	210
5. Да ли је објективно урачунавање уопште објективно?	214

Поглавље VI.

АНГЛОАМЕРИЧКИ ПОГЛЕД НА НОРМАТИВНО

УРАЧУНАВАЊЕ	219
1. Proximate cause као критеријум урачунавања	219
2. Novus actus interveniens	222
3. „Делујући и битан узрок“ као критеријум урачунавања	225
4. „Претежност“ услова као критеријум урачунавања	227
5. Правичност као критеријум урачунавања	229
6. Novus actus interveniens и „strict liability“	230

Поглавље VII.

СТВАРАЊЕ ИЛИ УВЕЋАЊЕ ПРАВНО РЕЛЕВАНТНЕ

ОПАСНОСТИ КАО СТЕПЕНИК УРАЧУНАВАЊА	234
1. Умањење ризика по објект радње као коректив урачунавања	237
2. Неувећање ризика по објект радње као коректив урачунавања	243
а) Хипотетички каузални токови и објективно урачунавање	247
3. Неумањење ризика и пропуштање дужног чињења	251
4. „Социјално-прихватљив ризик“ као коректив урачунавања ..	253
5. „Дозвољени ризик“ као коректив урачунавања	261
6. Редефинисање појма последице дела као коректив урачунавања	266
7. Законско нормирање стварања недозвољеног ризика као коректив урачунавања	270

Поглавље VIII.

РЕАЛИЗОВАЊЕ НЕДОЗВОЉЕНОГ РИЗИКА У НАСТУПЕЛОЈ ПОСЛЕДИЦИ КАО СТЕПЕНИК УРАЧУНАВАЊА.....	272
1. Атипичност (објективна непредвидивост) каузалног тока као коректив урачунавања	276
а) Објективна предвидљивост интервенције у каузални ток. .	284
б) Последица као резултат „случаја“ – абнормални догађаји .	286
в) Колизација објективне и субјективне предвидивости	292
2. Реализовање повреде брижљивог поступања у наступелој последици	292
а) Испитивање хипотетичког алтернативног брижљивог поступања	298
1) Одрицање испитивања хипотетичке брижљивости	305
2) Критеријум „вероватноће што се граничи са сигурношћу“	307
3) Учење о повишавању ризика наступања последице	309
4) Утицај понашања жртве или трећег лица на испитивање	313
5) Стицај небрижљивости као случај алтернативне каузалности?	317
б) Испитивање хипотетичког алтернативног брижљивог поступања и strict liability	318
в) Закључна разматрања	321
3. Конституција жртве као коректив урачунавања	323
а) Пређашња слабост жртве као коректив урачунавања	323
1) Правило „танке лобање“ („thin skull“ rule)	326
2) Пређашња слабост жртве у српској и југословенској доктрини и пракси	330
б) Погоршање нанете повреде као коректив урачунавања	332
в) Смрт од емоционалног шока као проблем урачунавања	335
1) Смрт од шока у англоамеричкој доктрини и пракси	337
2) Обесне шале као проблем урачунавања	340
г) Закључна разматрања	341
4. Одгођено наступање последице као проблем урачунавања	344
а) Одгођено наступање смрти у случају сиде	350
б) Правило „one year and a day“	350

Поглавље IX.

ПОНАШАЊЕ ЖРТВЕ КАО КОРЕКТИВ УРАЧУНАВАЊА	356
1. Принцип личне одговорности као критеријум урачунавања . .	356
а) Принцип личне одговорности и начело поверења	360
б) Принцип личне одговорности и саучесништво	362
2. Да ли понашање жртве треба да утиче на материју урачунавања?	363
3. Амерички поглед на уплитање жртве у каузални ток – основни критеријум	366
4. Самоубиство жртве као коректив урачунавања	367
а) Нехатно учествовање у самоубиству другог	372
б) Урачунавање самоубиства учињеног на темељу морално условљеног избора	376
в) Вршњачко насиље или прогањање и самоубиство	378
5. Самоповређивање жртве као коректив урачунавања	380
6. Самоугрожавање жртве властитом радњом као коректив урачунавања	382
а) Уживање дроге као одговорно самоугрожавање	387
б) Када је самоугрожавање жртве „одговорно“?	395
1) Искључење одговорног поступања услед наступања неког основа извињења	396
2) Искључење одговорног поступања услед мањкавог увида у ризик	397
3) Озбиљност воље жртве као показатељ одговорног поступања	398
4) Утицај старости жртве на одговорност њеног поступања	399
5) Утицај неурачунљивости и смањене урачунљивости жртве на одговорност њеног поступања	400
6) Утицај погрешне представе жртве на одговорност њеног поступања	402
в) Одбијање медицинског захвата од стране жртве	403
1) Критеријум „грубе“ неразумности повређеног	408
2) Објективна предвидивост самоугрожавања жртве као мерило неразумности	409
3) Неразумно самоугрожавање као резултат убеђења	410
г) Гарантна одговорност у ситуацијама самоугрожавања	413
д) Самоугрожавање и основи оправдања	415

е) Тзв. „стицај нехата“	416
ж) Закључна разматрања	418
7. Саглашавање жртве да буде угрожена радњом другог као коректив урачунавања	422
а) Разграничење самоугрожавања и саглашавања да се буде угрожен	423
1) Субјективни критеријум разграничења	423
2) Власт над делом као критеријум разграничења	425
3) Материјални критеријум разграничења	427
4) Власт над последњим актом као критеријум разграничења	427
б) Саглашавање жртве са угрожавањем као вид пристанка повређеног	428
1) Друштвена корисност излагања ризику као мерило делотворности пристанка	430
2) Саглашавање са опасном радњом као мерило делотворности пристанка	431
3) Саглашавање са последицом као мерило делотворности пристанка	432
4) Критика саглашавања жртве са угрожавањем као видом пристанка повређеног	433
в) Саглашавање жртве са угрожавањем као вид социјално-адекватног понашања учиниоца	435
г) Саглашавање жртве са угрожавањем као компонента нехата учиниоца	436
д) Саглашавање жртве са угрожавањем као коректив објективног урачунавања	437
8. Заједничко упуштање у ризик – самоугрожавање или угрожавање другог?	440
а) Ирелевантност представе о заражености (Брунс)	441
б) „Надмоћ представе“ учиниоца као критеријум урачунавања	442
в) Преношење заразе као сфера одговорности носиоца вируса	443
г) Заједничко упуштање у ризик као нехатно саизвршилаштво?	445
д) Заједничко упуштање у ризик као помагање у самоубиству?	450

е) Закључна разматрања	452
9. Спасавање добара као позиција урачунавања	452
а) Учење о последицама интервенције као начелној сфери ризика учиниоца	453
б) Дужност интервенције као критеријум урачунавања	454
в) Заштитна сврха норме као критеријум урачунавања	457
г) Разуман мотив за интервенцију као критеријум урачунавања	460
д) Предвиђање спасилачког захвата као критеријум урачунавања	463
е) Урачунавање добровољних спасилачких захвата	464
ж) Умишљајно изазивање опште опасности као претпоставка урачунавања	466
з) Деликтни карактер изазивања опште опасности као претпоставка урачунавања	467
и) Спасавање добара у англоамеричкој доктрини и јудикатури	468
к) Закључна разматрања	470
10. Потера за учиниоцем противправног дела као позиција урачунавања	471
11. Ослобађање талаца и размена ватре као позиције урачунавања	479
12. Бекство жртве од учиниоца кривичног дела као позиција урачунавања	484
а) Бекство као коректив урачунавања у англоамеричкој доктрини и јудикатури	488
б) Закључна разматрања	491
Поглавље X.	
ОДГОВОРНО ПОНАШАЊЕ ТРЕЋЕГ ЛИЦА КАО КОРЕКТИВ УРАЧУНАВАЊА	493
1. Претпоставке одговорног уплитања трећег лица у каузални ток	496
2. Нехатно омогућавање туђег нехатног деликта као кажњиво нехатно извршилаштво	499
а) Смрт или тешка телесна повреда узрокована непажљивим чувањем оружја	501
3. Нехатно омогућавање туђег умишљајног дела као кажњиво нехатно извршилаштво	503

а) Подупирање видљивог нагињања вршењу дела (Роксин) ..	511
4. Умишљајно омогућавање туђег умишљајног дела као кажњиво (посредно) извршилаштво?	512
5. Упрегнуће трећег лица у реализацији кривичног дела	514
6. Пропуштање дужног надзора над извором опасности	517
7. Умишљајна радња трећег лица као реализација ризика створеног претходном умишљајном радњом	527
8. Нечињење трећег лица као коректив урачунавања	533
9. Лекарска грешка као коректив урачунавања	537
а) Кривична одговорност лекара као граничник	540
б) Критеријум тежине лекарске грешке	541
в) Критеријум представе о каузалном току	543
г) Критеријум стварања новог ризика	543
д) Критеријум чињења или пропуштања дужног чињења	545
е) Критеријум „безначајности“ лекарске грешке	546
ж) Закључна разматрања	547

Поглавље XI.

ДРУГИ КРИТЕРИЈУМИ И ПРОБЛЕМИ НА ПЛАНУ

НОРМАТИВНОГ УРАЧУНАВАЊА	550
1. Заштитна сврха прекршене норме као критеријум урачунавања	551
2. Управљивост каузалним током као критеријум урачунавања	558
3. Објективно урачунавање код деликата конкретне опасности	560
а) Објективно урачунавање код општеопасних деликата	562
4. Објективно урачунавање код деликата квалификованих тежом последицом	565
а) Критеријум адекватности као коректив урачунавања	566
б) Примена општих критеријума објективног урачунавања	567
в) „Непосредна свеза“ као коректив урачунавања	568
г) „Специфична свеза остварења опасности“ као коректив урачунавања	570
д) Теорија леталности	570
е) Ситуационо урачунавање последице	571

ж) Директни и индиректни услови	572
з) Доктрина „felony-murder“	574
и) Урачунавање квалификоване последице саучесницима	578
к) „Тешке последице“ и сличне форме као вид квалификованих последица	582
л) Закључна разматрања	584
5. Урачунавање последица насталих заједничким деловањем на темељу „самог учествовања“ – објективно урачунавање без фактичке каузалне везе?	586
6. Законско ограничавање домашаја објективног урачунавања	592
7. Објективно урачунавање извршилачких ексцеса	592
Поглавље XII. ПРЕКИД ВЕЗЕ УРАЧУНАВАЊА – ЗАВРШНЕ НАПОМЕНЕ	597
СПИСАК ЛИТЕРАТУРЕ	605